

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (186.)

8 czerwca 2022 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w celu umożliwienia podjęcia pracy zarobkowej opiekunom osób z niepełnosprawnościami, pobierającym świadczenie pielęgnacyjne (P10-09/22).
2. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, w celu umożliwienia przyznania statusu osoby represjonowanej osobie niepełnoletniej, która prowadziła działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego zagrożoną odpowiedzialnością karną w okresie od 1 stycznia 1956 r. do 31 lipca 1990 r. (P10-10/22).
3. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zniesienia wszystkich obostrzeń i restrykcji epidemicznych w Polsce oraz wprowadzenie ustawowego zakazu stosowania jakichkolwiek restrykcji epidemicznych i dyskryminowania osób niezaszczepionych (P10-11/22).
4. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu umożliwienia wypłaty odsetek od zaniżonych emerytur dla osób urodzonych w 1953 r. (P10-12/22).
5. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, w celu zmiany sposobu dokonywania potrąceń z wynagrodzenia pracującego skazanego w ten sposób, aby w pierwszej kolejności były potrącane środki na rzecz uregulowania orzeczonych zobowiązań alimentacyjnych (P10-13/22).
6. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 89 §3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, poprzez zmianę zasad przeniesienia skazanego na dożywotnie pozbawienie wolności do zakładów karnych typu półotwartego i otwartego (P10-15/22).

7. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 239 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, w celu zmiany sposobu postępowania ze skargami składanymi ponownie przed organami: państwowymi, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji społecznych (P10-16/22).
8. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w celu zmiany przepisów regulujących wstrzymanie eksmisji z lokali mieszkalnych (P10-17/22).
9. Wstępna dyskusja nad sprawozdaniem rocznym z rozpatrzonych przez komisję w 2021 roku petycji.

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Aleksander Pociąg)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG

Witam państwa na kolejnym posiedzeniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Mamy dzisiaj w planie rozpatrzenie 8 petycji oraz wstępną dyskusję nad sprawozdaniem rocznym z rozpatrzonych przez komisję w 2021 r. petycji.

Mamy kworum.

Nie będę już po tak długim czasie instruował państwa senatorów, w jaki sposób pracujemy zdalnie.

Czy są jacyś lobbyści na sali? Nie ma.

W związku z tym możemy przystąpić do rozpatrzenia pierwszej petycji.

Proszę bardzo, kto z państwa będzie nam ją prezentował?

Bardzo proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA

Dzień dobry.

Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna, wniesiona przez panią Mariolę Lesiak-Bzdak.

Jej przedmiotem jest podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 17 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w celu umożliwienia podjęcia pracy zarobkowej opiekunom osób z niepełnosprawnościami, pobierającym świadczenie pielęgnacyjne.

Autorka petycji wskazuje, że świadczenie pielęgnacyjne, jako forma rekompensaty z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, odcina opiekuna od aktywności zawodowej. Wskazuje, że świadczenie jest potrzebne, ponieważ umożliwia opiekunowi dziecka z niepełnosprawnością udział w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, jednocześnie zapewniając rodzicowi podstawowe ubezpieczenie emerytalno-rentowe i minimalne zaplecze finansowe. Petytorka wskazuje, że taka forma wsparcia niestety odcina opiekuna od aktywności zawodowej i uniemożliwia mu powrót na rynek pracy w sytuacji, kiedy pojawi się taka możliwość. Praca zarobkowa opiekunów pozwoliłaby zwiększyć niewielki budżet rodzin z przewlekle chorą osobą. Petytorka wskazuje również, że praca to nie tylko ośmiogodzinny etat w innym miejscu, ale również inne możliwości zarobkowania, np. praca zdalna z domu, wykonywanie wolnego zawodu, rękodzielnictwa albo zleceń kilka razy w miesiącu czy roku. Autorka petycji podniosła również argument, że w Polsce emeryci, renciści oraz pracownicy, którzy przebywają na urlopie wychowawczym, mogą wykonywać pracę zarobkową.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych w art. 17 wskazuje m.in., że świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce lub

ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, ale jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Świadczenie pielęgnacyjne w 2022 r. wynosi 2 tysiące 119 zł i podlega corocznej waloryzacji.

Jeżeli chodzi o możliwość podjęcia pracy zarobkowej przez opiekunów osób z niepełnosprawnościami, to Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 26 czerwca 2019 r. uznał art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a częściowo za niezgodny z art. 71 ust 1 zdanie drugie w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z tym wyrokiem ten przepis powinien utracić moc z dniem 9 stycznia 2020 r. w zakresie, w jakim stanowi, że świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Przepraszam bardzo. Techniczna przerwa.

Dostałem informację, że do naszego posiedzenia jest podłączony pan Jerzy Stępień.

Panie Prezesie, jeżeli pan mnie słyszy... Dostał pan chyba niedobre zaproszenie, tzn. zły link. Powinien się pan podłączyć do posiedzenia Komisji Ustawodawczej, które to odbywa się w sali nr 217. Tak że, Panie Profesorze, bardzo dziękujemy, że jest pan z nami, ale to jest nie ta komisja.

(Prezes Trybunału Konstytucyjnego w latach 2006–2008 Jerzy Stępień: Dziękuję bardzo. Ja postępowalem zgodnie z instrukcją, więc...)

Tak. Panie Profesorze, ja to rozumiem, ale chciałem zareagować, bo na pewno pan profesor przyda się bardziej na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej.

(Prezes Trybunału Konstytucyjnego w latach 2006–2008 Jerzy Stępień: Zdecydowanie, bo na tamto posiedzenie zostałem zaproszony. Tak że wyłączam się.)

Dziękuję serdecznie.

Proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej kierowane były interpelacje poselskie w sprawie umożliwienia pracy zarobkowej opiekunom osób z niepełnosprawnościami. Np. posłanka Marcelina Zawisza w ubiegłym roku zwróciła się z pytaniem, czy planowanie zakazu pracy będzie połączone z progiem dochodowym. Minister wskazał wówczas na konieczność systemowego wsparcia dla opiekunów niesamodzielnych osób z niepełnosprawnościami. Kolejna interpelacja dotyczyła śmierci dziecka z niepełnosprawnością i sytuacji, w której rodzice tracą wszystkie świadczenia oraz prawo do bezpłatnej opieki zdrowotnej w tym momencie. Ministerstwo wskazało, że w tym zakresie nie planuje prac legislacyjnych.

Chciałabym również zaznaczyć, że Rada Ministrów w dniu 25 lutego ub.r. podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia dokumentu Strategia na Rzecz osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030. W priorytecie V.1 Strategii „Modyfikacja systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami” podkreślono, że przygotowana zostanie zmiana dotychczasowego systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Jednocześnie przewiduje się stopniowe usunięcie ograniczeń aktywności zawodowej opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Jest to strategia do 2030 r.

W Sejmie odbyło się wspólne posiedzenie 2 komisji, Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, na którym wskazano na konieczność też systemowego rozwiązania tego problemu.

I ostatnia kwestia. W dniu 19 marca br. odbyła się rozmowa z przedstawicielem Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych i uzyskano wówczas informację, że nie są planowane prace legislacyjne w omawianym zakresie. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że mamy gości w tym zakresie. Czy tak?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Renata Rucińska: Tak, zdalnie.)

Zdalnie.

Witam serdecznie. Z góry powiem, że prosiłbym o skrócenie wypowiedzi, bo będę proponował, abyśmy tutaj przerwali prace. Ja chciałbym się skontaktować z kolegami i koleżankami z Komisji Zdrowia i polityki społecznej, ponieważ tam jest projekt o bardzo podobnym zakresie. Będziemy dyskutować, ale najprawdopodobniej to, co jest w tej petycji, dołączymy do tamtego projektu.

Ale bardzo proszę, tylko proszę o syntetyczną wypowiedź na ten temat. Dziękuję.

DYREKTOR DEPARTAMENTU POLITYKI
RODZINNEJ W MINISTERSTWIE RODZINY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
OLGIERD PODGÓRSKI

Dzień dobry.

Olgierd Podgórski, Departament Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Zacząłbym od tego, jak dzisiaj jest definiowane, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, świadczenie pielęgnacyjne. Wyraźnie ustawa w art. 17 wskazuje, że jest to świadczenie przyznawane w sytuacji, kiedy ze względu na poziom niepełnosprawności osoby jej opiekun nie ma możliwości podjęcia pracy. Tak więc jakby tu sam cel, samo określenie, definicja świadczenia w obecnym stanie prawnym nie pozwala na podjęcie pracy, bo to jest, jak rozumiem, wewnętrzna sprzeczność. Tak jak powiedziała przed chwilą pani, prowadzone są prace nad reformą systemu orzecznictwa. I zakończenie tych prac – to są prace prowadzone przez pana ministra Wdówikę – pozwoli na tak naprawę systemowe uregulowanie kwestii opiekunów osób niepełnosprawnych zarówno w temacie możliwości podejmowania zatrudnienia, jak i w tych innych tematach, o których pani przed chwilą, która przedstawiała tę petycję, mówiła. Tak że bardzo krótko na ten temat. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Skończył pan wypowiedź?

(Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Olgierd Podgórski: Tak. Dziękuję bardzo.)

Dziękuję bardzo.

Ponieważ temat jest ważny, nie chciałbym go tak od razu zakończyć. Jeżeli państwo senatorowie pozwolą, to zawiesiłbym do następnego naszego spotkania decyzję, co z tą petycją zrobimy. Już nie będziemy następnym razem... I obiecuję, że na pierwszym naszym posiedzeniu ta petycja się pojawi i wtedy zdecydujemy, czy zakres tej petycji może być połączony z zakresem druku nr 271, tak?

(Głos z sali: Druku nr 273.)

273.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to w ten sposób zrobimy.

Bardzo dziękuję.

Przechodzimy do punktu drugiego.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK

Dzień dobry. Marzena Krysiak, Dział Petycji i Korespondencji.

Autor petycji, osoba fizyczna, proponuje zmianę art. 3 ust. 4 ustawy o działaczach opozycji komunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych.

Celem tej zmiany jest umożliwienie przyznania statusu osoby represjonowanej osobie niepełnoletniej, która prowadziła działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego zagrożoną odpowiedzialnością karną w okresie od 1 stycznia 1956 r. do 31 lipca 1990 r. Zaproponowana zmiana dałaby osobom niepełnoletnim, które w latach osiemdziesiątych podejmowały świadomą walkę z systemem komunistycznym i w związku z tym poddane były różnego rodzaju represjom ze strony aparatu bezpieczeństwa publicznego, możliwość uzyskania statusu osoby represjonowanej. Wnoszący petycję przywołał własną sytuację oraz kolegów – wszyscy byli nieletni – których sprawę rozpoznano przed Sądem Rejonowym w Sandomierzu w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym. Postępowaniem objęte było wytwarzanie przez nieletnich

w maju 1984 r., własnym sposobem, plakatów i ulotek o treści antypaństwowej oraz rozpowszechnianie ich poprzez wywieszanie w miejscach publicznych. Sąd ustanowił nad oskarżonymi nadzór odpowiedzialnych rodziców i zobowiązał ich do ściślejszej współpracy ze szkołą.

Autor petycji od 4 lat domaga się uznania nieletnich pokrzywdzonych w czasach komunizmu, pominiętych przez ustawodawcę z uwagi na wiek, w jakim osoby te podejmowały działalność podziemną i z tego powodu były represjonowane. Sam, ponieważ kontynuował działalność w podziemiu niepodległościowym w organizacjach uznanych przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, uzyskał status działacza opozycji antykomunistycznej, jednak nie uzyskał statusu osoby represjonowanej. I zarówno dla siebie, jak i kolegów z podziemia, a także wszystkich młodych ludzi, którzy byli sądzeni za działalność patriotyczną, ubiega się o wprowadzenie takiej zmiany do ustawy.

Trzeba tutaj powiedzieć, że rzecznik praw obywatelskich 27 grudnia 2021 r. zajął stanowisko w sprawie przedstawionej w petycji. Wystąpił do minister rodziny i polityki społecznej z wnioskiem, aby rozważyć możliwość rozszerzenia ustawowych przesłanek nadawania statusu osoby represjonowanej oraz objęcie przepisami osób niepełnoletnich, które prowadziły działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego, która była zagrożona odpowiedzialnością karną od 1 stycznia 1956 r. do 31 lipca 1990 r. Rzecznik zwrócił też uwagę, że w stosunku do tych osób choć nie zostały nałożone sankcje karne, ale w drodze postanowienia sądowego objęto je środkami wychowawczymi, których dolegliwość miała wpływ na ich dalsze życie osobiste.

Rzecznik zwrócił uwagę na szczególną sytuację autora petycji, gdyż zgodnie z przepisami przyznany mu został status działacza opozycji komunistycznej, ale nie stwierdzono przesłanek do nadania mu statusu osoby represjonowanej z powodów politycznych.

W ocenie RPO państwo powinno doceniać szczególnie wyjątkową postawę, jaką była działalność osób niepełnoletnich. Należy uznać, że środki wychowawcze nakładane za czyn objęty odpowiedzialnością karną na osoby nieletnie miały stanowić adekwatną dolegliwość względem sankcji karnych nakładanych na osoby pełnoletnie. Stąd też, zdaniem rzecznika, zasadne wydaje się rozszerzenie ustawowych przesłanek

nadawania statusu osoby represjonowanej, tak aby objęły one również osoby znajdujące się w takiej sytuacji.

W odpowiedzi na stanowisko rzecznika praw obywatelskich resort rodziny wyjaśnił, że uchwalone przez ustawodawcę rozwiązania są wyrazem docenienia wyjątkowych zasług osób angażujących się, niejednokrotnie z narażeniem własnego życia, wolności, majątku lub praw pracowniczych, w działalność zmierzającą do odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności.

W odniesieniu do przesłanki warunkującej przyznanie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych przywołano wyjaśnienia szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Zdaniem szefa wprowadzenie do ustawy warunku, iż działalność opozycyjna musiała być zagrożona odpowiedzialnością karną, miało na celu ograniczenie kręgu beneficjentów ustawy o działaczach. W szczególności chodziło o wyeliminowanie sytuacji, iż uprawnień przewidziane w ustawie przysługiwałyby uczestnikom pewnych przedsięwzięć zasadniczo antysystemowych, ale de facto tolerowanych przez władze np. Konwersatorium „Doświadczenie i Przyszłość” albo zespołu inicjatyw np. Kluby Inteligencji Katolickiej. Fakt rzeczywistego zagrożenia odpowiedzialnością karną został uznany za decydującą przesłankę przy określaniu kategorii zachowań, które uprawniają do uzyskania statusu działacza opozycji. Stąd osoby mające w momencie prowadzenia działalności opozycyjnej mniej niż 16 lat, niepodlegające odpowiedzialności karnej, nie mogły nabyć takiego statusu.

I jeszcze ostatnia uwaga szefa urzędu do spraw kombatantów. Szef potwierdził, że osoby nieletnie mogą otrzymywać uprawnienia osoby represjonowanej, jeżeli brały udział w wystąpieniu wolnościowym i wskutek działań komunistycznego aparatu represji doznały określonego uszczerbku na zdrowiu lub zostały relegowane ze szkoły. Były one wówczas ofiarami innych represji niż karne, ale były one na tyle znaczące, że ich doznanie powinno skutkować przyznaniem świadczeń od państwa. Katalog takich represji za działalność niepodległościową, generalnie o innym charakterze niż karnym, określa art. 3 ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Mamy w tym punkcie gości.
Może ja bym poprosił najpierw obecną zdalnie panią Bożenę Bator z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DEPARTAMENCIE UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH W MINISTERSTWIE
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
BOŻENA BATOR**

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Problematyka, która została tutaj przedstawiona, jest bardzo trudna. Zostało przedstawione stanowisko ministra rodziny i polityki społecznej.

Chciałabym tylko zaznaczyć, że ustawa dzieli kręgi podmiotowe na działaczy opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych. W przypadku osób represjonowanych z powodów politycznych jest wymieniony cały katalog przesłanek, których spełnienie uprawnia do nabycia uprawnień wynikających z ustawy z 2015 r.

Przedmiot był już rozpatrywany. Do ministerstwa również wpłynęła petycja w tej sprawie. W stosunku do niej zostało zajęte stanowisko negatywne. Tutaj mamy też stanowisko szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, który przedstawił, że osoby, które występują o nadanie uprawnień z tytułu pobytu w ośrodkach wychowawczych, zazwyczaj już nabyły uprawnienia z innych tytułów. I w tym wypadku nie zachodzi potrzeba rozszerzenia katalogu osób represjonowanych z powodów politycznych. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Są z nami przedstawiciele IPN.
Który z panów chciałby zabrać głos?
Bardzo proszę.

**NACZELNIK WYDZIAŁU LEGISLACJI
W BIURZE PRAWNYM
W INSTYTUCIE PAMIĘCI NARODOWEJ
– KOMISJI ŚCIGANIA ZBRODNI
PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
PIOTR DUNIKOWSKI**

Dzień dobry państwu.
Piotr Dunikowski, Wydział Legislacyjny, Biuro Prawne IPN.

Dziękuję za możliwość zabrania głosu.
Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

W opinii Instytutu Pamięci Narodowej obecnie brzmiały art. 3 pkt 4 ustawy o działaczach opozycji i osobach represjonowanych z powodów politycznych w zakresie, w jakim uniemożliwia przyznanie statusu osoby represjonowanej osobom nieletnim poniżej siedemnastego roku życia, w szczególnych przypadkach poniżej szesnastego roku życia, może stać w sprzeczności z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, z zasadą równości. Ja tylko przypomnę, że w myśl tej zasady podmioty, które odznaczają się jakąś jedną określoną istotną cechą, należy traktować tak samo. Natomiast podmioty, które takiej danej cechy nie posiadają, należy traktować odmiennie, co jest zgodne z zasadą sprawiedliwości. Cechą relewantną, istotną dla osób, które ubiegają się o przyznanie statusu działacza opozycji niezależnie od wieku, jest to, że za ich działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległego bytu i suwerenności doznały represji i reperkusji ze strony ówczesnych władz. Wobec tego zastosowano w odniesieniu do nich środki wychowawcze lub środek poprawczy, ale tylko dlatego, że ustawa karna po prostu nie przewidywała za te czyny uznane za karalne możliwości ukarania tych osób.

Dlatego też Instytut Pamięci Narodowej stoi na stanowisku, że petycję wnoszącą petycję należy uznać za zasadną i rozszerzyć katalog przesłanek przyznawania statusu osoby represjonowanej o te przesłanki osób, wobec których zastosowano środek wychowawczy lub środek poprawczy. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Czy jeszcze w tym punkcie ktoś z gości chciał się wypowiedzieć? Nie.

Mamy tutaj dwugłos.
Pan senator Mamałow. Proszę.

**SENATOR
ROBERT MAMAŁOW**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Oczywiście doceniając wkład tych młodych ludzi w czasie walki o odzyskanie przez Polskę niepodległości i walki z systemem, chciałem zwrócić uwagę państwa na opinię szefa urzędu do spraw osób represjonowanych, do spraw kombatantów. Ona w zasadzie daje wszystko to, co w tej petycji jest, co ta osoba, która pisała tę petycję, chce. I dzisiaj jest taka możliwość. Jeśli faktycznie – w co nie wątpię – byli młodzi ludzie, którzy w tym okresie działali, podejmowali działalność na rzecz bytu naszego niepodległego państwa, mogą z tej ustawy i z tych przepisów skorzystać i mogą uzyskać taki status. Tak że myślę, że tworzenie tutaj dodatkowego prawa jest niepotrzebne. Dziękuję bardzo. Dlatego oczywiście składam wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Czy ktoś z państwa senatorów jeszcze chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Bardzo proszę, Panie Marszałku.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Wydawało mi się, że tylko ja po cichu myślę tak jak pan senator, ale okazało się, że obaj myślimy podobnie. Zatem nie będziemy tworzyć prawa ponad potrzeby, tylko uświadomimy, że ten przepis, który jest, daje się odpowiednio zastosować, trzeba tylko spróbować.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze są jakieś głosy?

Jeżeli nie, to...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Bardzo proszę.

**NACZELNIK WYDZIAŁU LEGISLACJI
W BIURZE PRAWNYM
W INSTYTUCIE PAMIĘCI NARODOWEJ
– KOMISJI ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO
NARODOWI POLSKIEMU
PIOTR DUNIKOWSKI**

Ja tylko chciałem zwrócić uwagę, że ten artykuł oczywiście stwarza możliwości przyznania statusu osoby represjonowanej z powodów politycznych, ale, tak jak zwrócił tutaj uwagę szef urzędu do spraw kombatantów, musiałaby zostać zastosowana przesłanka np. udziału w wystąpieniu wolnościowym i w związku z tym taka osoba musiałaby doznać uszczerbku na zdrowiu albo być relegowana ze szkoły. Natomiast te przesłanki, nazwijmy je w sposób ogólny, karne to już jest inny punkt tej ustawy. I osoby, wobec których zastosowano środek poprawczy i wychowawczy, tak jak wnoszący petycję, takiego statusu otrzymać na podstawie tego artykułu dzisiaj nie mogą. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos?

Poddaję pod głosowanie wniosek pana senatora Mamałowa o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

3 głosy za, nikt nie był przeciw, 6 senatorów się wstrzymało.

Nie będziemy kontynuować pracy nad tą petycją.

Serdecznie dziękuję.

Przechodzimy do punktu trzeciego.

Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
JOANNA LEŚNIAREK**

Joanna Leśniarek, Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji.

Jest to petycja zbiorowa organizacji „Wolni Uczniowie i Studenci”.

Autorzy wnoszą o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zniesienia wszystkich obostrzeń i restrykcji epidemicznych w Polsce, w tym nakazów, zakazów, ograniczeń aktualnie obowiązujących, a w szczególności uchylenie aktów prawnych i przepisów, które wprowadziły obostrzenia i restrykcje. Autorzy wnoszą również o wprowadzenie ustawowego zakazu stosowania w przyszłości jakichkolwiek restrykcji epidemicznych i dyskryminowania osób niezaszczepionych.

Zdaniem autorów petycji restrykcje i obostrzenia epidemiczne obowiązujące w Polsce i na świecie, m.in. nakaz zakrywania ust i nosa, trzymanie dystansu, zamykanie przedsiębiorstw, wprowadzanie zdalnego nauczania, masowych lockdownów czy kwarantann, są nieskuteczne. Przemawiają za tym szerokie badania naukowe, medyczne oraz wypowiedzi ekspertów w dziedzinie medycyny. W związku z tym wnoszą o zniesienie wszystkich obostrzeń i restrykcji epidemicznych w Polsce oraz postulują o ustawowy zakaz wprowadzania w przyszłości jakichkolwiek restrykcji epidemicznych i dyskryminowania osób niezaszczepionych.

Pismem z dnia 31 maja tego roku wiceminister zdrowia, Waldemar Kraska, odniósł się do postulatów petycji. Jak wskazał, aktualnie w Polsce istnieje obowiązek szczepień ochronnych obejmujący 14 chorób zakaźnych, które zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Jednocześnie wskazano, że szczepienia przeciw COVID-19 w Polsce są całkowicie dobrowolne. Podkreślono, że rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 maja tego roku w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii odwołano stan epidemii. Natomiast w okresie od dnia 16 maja tego roku do odwołania na obszarze Polski został ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego. Na mocy tego rozporządzenia utrzymany został obowiązek poddania się szczepieniu przeciw COVID-19 osób wykonujących zawód medyczny w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, osób wykonujących czynności zawodowe w tych podmiotach, inne niż wykonywanie zawodu medycznego, oraz osoby zatrudnione i osoby realizujące usługi farmaceutyczne, zadania zawodowe lub czynności

fachowe w aptece ogólnodostępnej lub punkcie aptecznym. Przy czym obowiązki zarówno dla pracodawcy, jak i dla pracownika określają przepisy kodeksu pracy. Wskazano także, że brakuje działań alternatywnych dla zastosowania szczepień ochronnych w zapobieganiu konkretnej chorobie, w tym COVID-19, w ramach profilaktyki pierwszej fazy. Podkreślić należy, że profilaktyka pierwszej fazy dotyczy ludzi zdrowych, całej populacji lub co najmniej znacznej jej części i obejmuje działania najwcześniejsze, których celem jest uprzedzenie potencjalnego pojawienia się danej choroby zakaźnej.

Minister zaznaczył, że podawanie w ramach Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19 zarejestrowanych szczepionek nie jest ani eksperymentem medycznym, ani badaniem klinicznym w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo farmaceutyczne. Zatem twierdzenie, że w ramach Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19 prowadzi się eksperymenty medyczne z zastosowaniem podawanych szczepionek, jest nieuzasadnione i pozbawione podstaw prawnych.

Uwypuklono także, że zgodnie z art. 68 ust. 4 konstytucji władze publiczne są obowiązane do zwalczania chorób epidemicznych. Zasadnicze działania podejmowane w związku z pandemią COVID-19 odbywają się w głównej mierze na podstawie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY ALEKSANDER POCIEJ

Dziękujemy.

Mamy to pismo.

Ja tylko z jednym bym się nie zgodził, z tą absolutną dobrowolnością. Rzeczywiście szczepimy się dobrowolnie, natomiast ograniczenia, które wynikają z niezaszczepienia, dla wielu ludzi powodowały, że to była absolutnie konieczność, np. choćby w przypadku podróży. Z resztą wywodu pan ministra ja się zgadzam.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Jeżeli nie, to ja stawiam wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją ze względów, które usłyszeliśmy i mogliśmy wyczytać z odpowiedzi ministerstwa, a także z tego powodu, iż

de facto te wszystkie obostrzenia w tej chwili nie obowiązują. Wprowadzanie zakazów na przyszłość, jeśli w ogóle nie wiemy, co może się pojawić, nie wydaje się zbyt logiczne.

Kto z państwa senatorów jest za moim wnioskiem o niekontynuowaniu pracy nad tą petycją? (9)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie wszyscy za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

Bardzo proszę, petycja oznaczona w dzisiejszym porządku obrad nr 4.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną.

Jej przedmiotem jest podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu umożliwienia wypłaty odsetek od zaniżonych emerytur dla osób urodzonych w 1953 r.

Autorka petycji wskazuje, że ustawa nie uwzględniła wypłaty odsetek dla pokrzywdzonych przez ZUS. Autorka petycji powołała się na art. 32 Konstytucji RP, który stanowi, że wszyscy są równi wobec prawa i wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych została uchwalona w konsekwencji wydania wyroku przez Trybunał Konstytucyjny w dniu 6 marca 2019 r., który stwierdził, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r. w kwestii kobiet urodzonych w roku 1953, które nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46a ustawy przed dniem 1 stycznia 2013 r., jest niezgodny z art. 2 konstytucji. Nowelizacja ustawy o emeryturach i rentach weszła w życie

10 lipca 2020 r. i była podstawą do przeliczenia emerytur osób urodzonych w 1953 r. na zasadach korzystniejszych, tj. bez pomniejszenia o kwoty pobranej emerytury wcześniejszej. ZUS ustala ponownie wysokość świadczenia, jednocześnie wypłacając powstałą różnicę między emeryturą pobraną a ustaloną ponownie. Osoby uprawnione przechodziły zatem na emeryturę wcześniejszą, nie wiedząc, że w przyszłości ta emerytura powszechna będzie pomniejszona o kwotę pobranej emerytury wcześniejszej. Problem ten dotyczył głównie kobiet urodzonych w 1953 r. Natomiast ta nowelizacja z 2020 r. nie podjęła zagadnienia wypłaty odsetek od zaniżonej emerytury.

Naczelnny Sąd Administracyjny w wyroku wskazał, że przepis uznany przez Trybunał za niekonstytucyjny ma taki charakter od samego początku. Fakt ten musi być brany pod uwagę przy kontroli aktu administracyjnego podjętego na podstawie niekonstytucyjnego przepisu.

Sąd Najwyższy w postanowieniu wskazał, że generalny obowiązek wypłaty odsetek od nieterminowego ustalenia prawa lub spóźnionej jego wypłaty ma oparcie w konstytucyjnej zasadzie równego traktowania obywateli w państwie i wynika z ustawowej zasady równego traktowania ubezpieczonych.

Warto jeszcze wskazać, że ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych w art. 85 wskazuje, że jeżeli zakład nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Nadmienię jeszcze, że Senat wniósł kolejną nowelizację ustawy o emeryturach i rentach z FUS, która rozszerzyłaby te uprawnienia do otrzymania wyższej emerytury na roczniki inne niż rocznik 1953. Natomiast ten projekt został skierowany do Sejmu i oczekuje od niemal 2 lat na rozpatrzenie przez Komisję Polityki Społecznej i Rodziny. Projekt ten też nie podnosi zagadnienia odsetek za wypłatę zaniżonych emerytur.

I ostatnia kwestia. Zasady techniki prawodawczej wskazują, że nie nowelizuje się przepisów zmieniających inną ustawę, o co wnosi autorka petycji. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ten problem rzeczywiście wraca od paru kadencji i jest to niewytłumaczalna jakaś niemożność zakończenia go przez organy państwa.

Dobrze. Mamy w przypadku tej petycji gościa z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Bardzo proszę, główny specjalista w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych, pan Marek Bucior.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DEPARTAMENCIE
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
W MINISTERSTWIE RODZINY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
MAREK BUCIOR**

Dzień dobry.

Panie Przewodniczący, chcę podkreślić, że właściwie do zakresu przedstawionego przez panią referującą petycję, do tych informacji, Departament Ubezpieczeń Społecznych nie zgłasza uwag.

Jedyna uwaga jest taka, że w treści pisemnej art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z FUS został uznany... został zapisany tak, jakby był niekonstytucyjny... właściwie przestał obowiązywać i obecnie nie dotyczy wszystkich ubezpieczonych. Ten art. 25 ust. 1b został uznany za niekonstytucyjny i Trybunał przesądził o tym, że ma być niestosowany wobec kobiet urodzonych w 1953 r. I to chciałbym właściwie podkreślić.

W pozostałym zakresie sprawa została zreferowana tak, jak ma miejsce. Faktycznie ustawa z 19 czerwca 2020 r. nie przewiduje wypłaty odsetek przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, przewiduje przeliczenie emerytury, wypłatę wszystkich emerytur w nowej wysokości, ale wypłaty odsetek nie przewiduje. Ustawa została zrealizowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z brzmieniem przyjętym przez parlament. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Jedna rzecz. Chciałbym, żeby pani rozwinęła swoje ostatnie zdanie dotyczące tego, że nie nowelizuje się...

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Autorka petycji wnosi o nowelizację ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jeżeli Wysoka Komisja zdecydowałaby się na podjęcie jakichkolwiek działań legislacyjnych, powinna znnowelizować ustawę o emeryturach i rentach z FUS, a nie ustawę o zmianie ustawy.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Rozumiem. Oczywiście. To jest jasne.

Czy ktoś państwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Bardzo proszę, Panie Marszałku.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Szczerze mówiąc, jestem trochę zdezorientowany, bo z wypowiedzi przedstawiciela rządu nie dowiedzieliśmy się, czy ostatecznie jest ta praktyka wypłacania zaniżonych emerytur, czy nie ma tej praktyki. To nie jest jasne.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dobrze. To jeżeli jeszcze pan Marek Bucior jest z nami i jeżeli pan słyszał pytanie pana marszałka, to bardzo byśmy prosili o odpowiedź.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DEPARTAMENCIE
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
W MINISTERSTWIE RODZINY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
MAREK BUCIOR**

Dziękuję bardzo.

Emerytury są wypłacane zgodnie z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. To oznacza, że emerytury osób urodzonych w roku 1953 ustalone na nowych zasadach emerytalnych, a więc stan konta w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, stan środków zewidencjonowanych na koncie, nie został pomniejszony o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur. Czyli oznacza to, że osoby, które urodziły w 1953 r., są uprawnione do pobierania emerytury w oparciu o konto, z którego nie ujęto kwot emerytur już wcześniej pobranych. Czyli nie może być mowy o tym, że emerytury osób urodzonych w 1953 r. są wypłacane w wysokości zaniżonej.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Jednym słowem: one w tej chwili są wypłacane w takiej wysokości niezaniżonej przez poprzednie błędne decyzje, natomiast te emerytury, które były wypłacane do 2020 r., były zaniżone wcześniej. I autor petycji w związku z tym chce dostać rekompensatę w postaci odsetek za wypłacanie zaniżonych wcześniej emerytur.

(*Główny Specjalista w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Marek Bucior: Trochę inaczej.*)

W takim razie, jeżeli ja to błędnie interpretuję, bardzo bym prosił o wyjaśnienie.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DEPARTAMENCIE
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
W MINISTERSTWIE RODZINY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
MAREK BUCIOR**

Wysokość każdej emerytury, która została wypłacona wcześniej, a więc w sytuacji, w której stan konta został potrącony o kwoty wypłaconych już emerytur, została ustalona na nowo i wypłacone zostało wyrównanie od każdej pobranej wówczas emerytury. Zatem porównano, że np. w maju 2015 r. ktoś pobrał emeryturę w wysokości X, a powinien w wysokości Y, i w związku z tym otrzymał dodatkowo wyrównanie równe Y minus X. Czyli to oznacza, że każda emerytura wypłacona przez

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dość, że została ustalona w nowej wysokości i na bieżąco jest wypłacana we właściwej wysokości, bez pomniejszenia stanu konta, to również każda emerytura wcześniej wypłacona została również przeliczona bez pomniejszenia stanu konta i wypłacono wyrównanie, czyli różnicę między emeryturą w wysokości prawidłowej a emeryturą wcześniej wypłaconą. Z tego punktu widzenia każda z tych emerytur została już wypłacona w wysokości odpowiedniej. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Teraz rozumiemy. Chodzi o to, że po prostu trochę później... Czyli przez pewien czas ci ludzie tych pieniędzy nie mieli, a w tej chwili otrzymali to, co im się teoretycznie należało wcześniej, ale ponieważ jest wypłacone parę lat później, to za ten czas domagają się odsetek.

Kto z państwa senatorów w tej sprawie chciałby głos?

Jest wniosek?

(*Senator Michał Seweryński: Pana przewodniczącego.*)

Nie. Ja jeszcze nie składałem żadnego wniosku, Panie Marszałku.

Ja uważam, że poprzez błąd systemu ci ludzie zostali pokrzywdzeni nie z własnej winy. Bardzo dobrze, że im wypłacono pieniądze wyrównujące te parę lat wcześniej. Tu mówimy o paru latach, bo jeżeli to jest rocznik pięćdziesiąty trzeci, to w jego przypadku wiek emerytalny jest od kilku lat. Trzeba powiedzieć, że to był błąd aparatu państwowego, oczywiście niezamierzony, ale błąd. Ja uważam, że tym ludziom te odsetki się należą.

Jeżeli państwo pozwolą, ja postawię wniosek, abyśmy kontynuowali prace nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za moim wnioskiem?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

5 głosów za, nikt nie był przeciw, 2 senatorów się wstrzymało.

Dziękuję bardzo.

Będziemy kontynuować prace nad tą petycją. I mamy się zwrócić do Biura Legislacyjnego o przygotowanie odpowiedniej inicjatywy.

Kto z państwa będzie referował następny punkt? Bardzo proszę.

SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ARKADIUSZ WASZKIEWICZ

Arkadiusz Waszkiewicz, Dział Petycji i Kore-
spondencji.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Głównym postulatem petycji indywidualnej
jest zmiana kodeksu karnego wykonawczego ce-
lem ustalenia nowego sposobu dokonywania po-
trąceń z wynagrodzenia pracującego skazanego
w ten sposób, aby w pierwszej kolejności były
potrącane środki na rzecz uregulowania orze-
czonych zobowiązań alimentacyjnych.

Należy zauważyć, że z wynagrodzenia za pra-
cę przysługującego skazanemu potrąca się 7% na
Fundusz Sprawiedliwości oraz 51% na cele Fun-
duszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz
Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy. Do
tego dochodzą zaliczki na podatek dochodowy,
zaś od egzekucji wolne jest 60% wynagrodzenia.

Autor petycji podnosi, że zadania wykonywane,
określone w ustawie, polegające na świadczeniu
bezpłatnych prac porządkowych i pomocniczych
– a te prace są bezpłatne, jeżeli ich miesięczny wy-
miar nie przekracza 90 godzin – prowadzi do po-
krzywdzenia dzieci, względem których osadzony
ma zasadzony obowiązek alimentacyjny.

W wyniku braku możliwości spełnienia
świadczeń alimentacyjnych ta różnica jest wy-
płacana z funduszu alimentacyjnego, co prowa-
dzi, zdaniem autora, do wzrostu poziomu za-
dłużenia skazanego, co w dalszej konsekwencji
prowadzi do utrudnienia powrotu do normal-
nego funkcjonowania w społeczeństwa, przez
co cele resocjalizacyjne odbywania kary nie są
osiągnięte.

Petycja o tożsamej treści została również
skierowana do Sejmu i jeszcze nie została rozpa-
trzona. Dziękuję uprzejmie.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Jeżeli dobrze rozumiem, nie ma do tej petycji
żadnych gości. Nie mamy również żadnej opinii.

Ja proponuję...

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

SENATOR
ROBERT MAMAŃOW

Ja rozumiem, że pan przewodniczący chciał
zgłosić wniosek o wystąpienie w sprawie opi-
nii, ale ja bym złożył wniosek, żebyśmy jednak
podjęli pracę już dzisiaj. Faktycznie sytuacja jest
taka, że w zasadzie nie są egzekwowane te zobo-
wiązania alimentacyjne od skazanych. Myślę, że
tutaj jest słuszne, że powinno się to w pierwszej
kolejności robić, bo głównie cierpią na tym dzie-
ci i rodzina, jeżeli nie jest to w pierwszym rzę-
dzie rozpatrywane przez zakłady karne, przez
ustawę, która nie daje takiej możliwości ściąga-
nia w pierwszym rzędzie zobowiązań alimen-
tacyjnych. Dlatego składam wniosek o podjęcie
pracy nad tą petycją.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy są jakieś inne głosy?

Jeżeli nie ma, to ja się przyłączam do tego
wniosku.

Będziemy głosowali nad wnioskiem o rozpo-
częcie prac nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

7 głosów za, nikt nie był przeciw, nikt się nie
wstrzymał.

W związku z tym będziemy pracować nad tą
petycją.

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa zaprezentuje następną petycję?

STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI

Dzień dobry. Maciej Kowalski, Dział Petycji
i Korespondencji.

Petycja, którą przedstawię, jest to petycja in-
dywidualna wniesiona przez osobę fizyczną.

Przedmiotem petycji jest art. 89 §3 kodeksu
karnego wykonawczego. Jest to zmiana zasad

przeniesienia skazanego na dożywotnie pozbawienie wolności do zakładów karnych typu półotwartego i otwartego.

W uzasadnieniu autor petycji podnosi, iż na mocy obowiązujących przepisów skazany na karę dożywotniego pozbawienia wolności jedynie może być przeniesiony do zakładu karnego typu półotwartego po odbyciu co najmniej 15 lat kary pozbawienia wolności i do zakładu karnego otwartego po odbyciu kary co najmniej 20 lat. I aby skazany mógł zostać przeniesiony do takiego zakładu karnego półotwartego lub otwartego, musi złożyć wniosek do sądu penitencjarnego, który to sąd na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, głównie opinii penitencjarnej zakładu karnego, wydaje postanowienie w postaci fakultatywnej.

Wnioskodawca taki stan prawny uważa za krzywdzący i postuluje, aby przeniesienie skazanego dożywotnio pozbawionego wolności do dalszego odbywania kary w warunkach zakładu karnego typu półotwartego lub otwartego, oczywiście przy założeniu prawidłowych jego postaw, także poddaniu procesowi resocjalizacji oraz odbyciu co najmniej 15 i 20 lat kary, miało charakter decyzji obligatoryjnej, czyli było obowiązkiem sądu penitencjarnego, a nie, jak dotychczas, możliwością.

W opinii wnoszącego petycję zmiana jest podyktowana tym, że obowiązująca w sądach penitencjarnych oraz zakładach karnych praktyka powoduje, że skazani na karę dożywotniego pozbawienia wolności, pomimo spełnienia wymogu właściwej postawy, dobrego zachowania skazanego, całkowitego poddania się procesowi resocjalizacji poprzez naukę, pracę czy też uczestnictwo w terapiach, nie mogą liczyć na przeniesienie do zakładu półotwartego czy otwartego.

Tożsama petycja została złożona do Sejmu. Nie została rozpatrzona. Biuro Analiz Sejmowych przygotowało opinię w tym zakresie. Ja może zacytuję tylko wnioski końcowe tej opinii: „Postulowane przez Autora petycji zmiany art. 89 §3 Kodeksu karnego wykonawczego mieszczą się w zakresie swobody regulacyjnej ustawodawcy. Wskazać jednakże należy, że ominięcie oceny postawy i zachowania skazanego oraz wprowadzenie obligatoryjnego przenoszenia skazanych na najcięższe kary do zakładów karnych charakteryzujących się mniejszym stopniem zabezpieczenia i izolacji skazanych będzie

mogło powodować zagrożenie bezpieczeństwa nie tylko zakładu, ale i społeczeństwa. Co więcej, obecnie obowiązujące przepisy Kodeksu karnego wykonawczego nie uniemożliwiają, ani nie ograniczają praw skazanych do ubiegania się o zmianę typu zakładu karnego w którym wykonywana jest przez nich kara dożywotniego pozbawienia wolności. Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że brak jest konieczności realizacji postulatu wnioskodawcy”. To tyle. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy jest tutaj ktoś z Ministerstwa Sprawiedliwości? To jest najlepszy przykład, że akurat przy takiej petycji jest absolutnym skandalem, że nikogo z Ministerstwa Sprawiedliwości nie ma. To powiedziawszy, nie mogę się nie zgodzić z tym, co zostało napisane w konkluzji Biura Analiz Sejmowych.

Bardzo proszę, pan marszałek.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Mnie się wydaje, że jeśli przyjęlibyśmy temat tej petycji, to popadlibyśmy w takie schematy, których nie powinno tam się stosować. Założenie jest takie, że przenosi się skazanych na długoterminowe kary pozbawienia wolności wtedy, kiedy oni swoim postępowaniem gwarantują, że nie nastąpi dalsze zakłócenie porządku prawnego. Automatycznie tego wyprowadzić się nie da. To, że ktoś siedział już 15 lat, to nie znaczy, że teraz nie będzie naruszał prawa. Zatem powinien być, tak jak do tej pory, sąd penitencjarny upoważniony do tego, żeby w każdym przypadku dokonać oceny, czy jest ta perspektywa, że on nie będzie więcej zagrażał, czy nie ma tej perspektywy. I do tego automatyzmy nie są tutaj potrzebne. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

W pełni się zgadzam. Dodam tylko to, że również ja osobiście bardzo często stawiałem ten

argument, że nie można wiązać rąk sądu takimi automatycznymi przepisami i że jednak rolą sądu jest ocenianie, czy w ramach, czy w zakresie jakiejś sprawy można dokonać takiego a nie innego postanowienia czy wyroku.

Poddaję pod głosowanie wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

6 głosów za, nikt nie był przeciw, 1 senator się wstrzymał.

Bardzo proszę. Pan senator Mamałow.

SENATOR

ROBERT MAMAŁOW

Panie Przewodniczący, zaczął pan od zdania, że nie ma dzisiaj przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości. Zgadzam się, powinni być. Ale czy oni byli poinformowani i zawiadomieni, że takie petycje są?

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Byli.)

Rozumiem. To podzielam pana zdanie, że powinni być.

PRZEWODNICZĄCY

ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

GŁÓWNY SPECJALISTA

W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI

W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI

I KORESPONDENCJI

W KANCELARII SENATU

MARZENA KRYSIAK

Marzena Krysiak, Dział Petycji i Korespondencji.

Autor petycji, pan Roman Jacek Arseniuk, wnosi o zmianę art. 239 §1 kodeksu postępowania administracyjnego, artykułu, który dotyczy ponowienia bezzasadnej skargi.

Autor proponuje, aby nadać mu następujące brzmienie: „Każda ponowna skarga, która zawiera nowe argumenty za zasadnością skargi poprzedniej lub wskazuje wadę proceduralną rozpatrzenia skargi poprzedniej lub wymienia

wadę odpowiedzi na skargę poprzednią, powinna zostać rozpatrzona zgodnie z przepisami niniejszego działu. Jeżeli skarga druga nie zawiera elementów określonych w zdaniu pierwszym, odpowiedzi należy udzielić po przeanalizowaniu skargi przez innego pracownika działającego z upoważnienia tegoż organu. Jeżeli ponowna skarga jest trzecią albo dalszą skargą i nie zawiera elementów określonych w zdaniu pierwszym, organ, który udzielił odpowiedzi na skargę poprzednią, może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko, ale obowiązek doręczenia odpowiedzi ma tylko wtedy, gdy skarżący podał adres do doręczeń elektronicznych”.

W uzasadnieniu wnoszący petycję podniósł argument, że „obowiązujący przepis stwarza możliwość unicestwienia każdej skargi”. Jego zdaniem, „zwolennicy bałaganu w państwie polskim wykorzystują przepis, aby na każdą ponowną skargę, nawet zawierającą nowe argumenty, nie udzielać żadnej odpowiedzi”. Ponownie złożona skarga nie ma szans na pozytywne rozpatrzenie, zdaniem wnoszącego petycję, ponieważ kierowana jest do tej samej osoby, która zajmowała się poprzednią skargą.

Autor petycji uważa, że §2 art. 239 kodeksu postępowania administracyjnego, który został przez ustawodawcę uchylony w grudniu 2010 r., w niektórych przypadkach uniemożliwił ignorowanie skarżących. Zdaniem wnoszącego petycję należałoby rozważyć możliwość przywrócenia przepisu.

Rozpatrując przedstawione przez autora petycji problem, należy podkreślić, że kodeks postępowania administracyjnego w dziale VIII reguluje zasady i tryb składania skarg i wniosków, które gwarantuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 63.

Jeśli chodzi o zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi, które sporządzane jest na piśmie, może mieć postać papierową lub elektroniczną, a elementy takiego zawiadomienia określa art. 238 kodeksu. Nie należy utożsamiać załatwienia skargi z załatwieniem sprawy, której skarga dotyczy. Załatwienie skargi następuje w drodze zawiadomienia o wynikach postępowania skargowego prowadzonego na podstawie kodeksu postępowania administracyjnego. Natomiast załatwienie sprawy wiąże się, co do zasady, ze stosowaniem przepisów procesowych.

W przypadku gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną

i poinformowano o tym w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności, organ może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko bez zawiadomienia skarżącego.

Trzeba podkreślić, że autor petycji wniósł petycję o podobnej treści do kilku organów i instytucji w tym samym dniu. 11 marca br. wniósł do Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i ta petycja została przeanalizowana i przekazana do rozpatrzenia do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Petycja została wniesiona, oddzielnie, przez autora petycji w tym samym dniu do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Tutaj ministerstwo też po przeprowadzeniu analizy zajęło stanowisko. Z informacji, które uzyskałam telefonicznie od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, resort nie podzielił argumentów przedstawionych w petycji. Jeszcze trzeba dodać, że również do rzecznika praw obywatelskich została wniesiona petycja o podobnej treści. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Nie ma do tego punktu gości.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

Szczerze mówiąc, mam z tą petycją pewien kłopot, bo gdzieś rozumiem zamysł składającego petycję, a z drugiej strony nie mam jakiegoś przekonania, czy to naprawdę polepszy sytuację skarżących i czy przypadkiem nie doprowadzi do jakiegoś bałaganu.

Ja zgłoszę wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Jeżeli nie ma innych głosów, to głosujemy.

Kto z państwa senatorów jest za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

4 głosy na sali za, nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał.

Zdalni?

7 senatorów było za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, następna petycja.

**SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ARKADIUSZ WASZKIEWICZ**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Postulat uchylecia art. 15zuz tzw. ustawy antycovidowej, który wprowadzał zakaz eksmisji z lokali mieszkalnych w okresie ogłoszenia stanu epidemii albo zagrożenia epidemicznego, ma w zasadzie charakter historyczny, gdyż ustawodawca wyszedł naprzeciw oczekiwaniom autora petycji i w ustawie z dnia 8 kwietnia o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w art. 20 uchylił ten przepis. Senat procedował nad projektem ustawy, zawartym w druku nr 692, i uchwalił ustawę 12 kwietnia br., zaś same przepisy mają moc obowiązującą od 15 kwietnia. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Bardzo się cieszę, że to chyba jest pierwsza petycja, która jest załatwiona, zanim my ją rozpatrzyliśmy, i to w pełni po myśli autorów.

W związku z tym zgłaszam wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

7 głosów za. Jednogłośnie komisja zdecydowała o niekontynuowaniu pracy nad tą petycją.

W tej chwili przechodzimy, rozumiem, że krótko, do punktu dziewiątego: wstępna dyskusja nad sprawozdaniem rocznym z rozpatrzonych przez komisję petycji w 2021 r.

Bardzo proszę.

**WICEDYREKTOR BIURA ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
DANUTA ANTOSZKIEWICZ**

Dzień dobry.

Danuta Antoszkiewicz, wicedyrektor Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji.

Szanowni Państwo, zgodnie z art. 6of Regulaminu Senatu Komisja Praw Człowieka,

Praworządności i Petycji ma obowiązek corocznego złożenia Senatowi sprawozdania z rozpatrzonych petycji.

Chciałabym zaproponować państwu przyjęcie takiej struktury dokumentu, na jakiej opierały się dotychczasowe sprawozdania zarówno w tej kadencji, jak i w poprzednich kadencjach. Czyli poza wstępem, opisem określającym prace komisji, a wynikającym z postanowień regulaminu, znalazłaby się informacja zarówno statystyczna, jak i z opisem działań, jakie komisja podejmowała. W kolejnej części byłyby to szczegółowe informacje, ale skrótkowo przedstawione szczegółowe informacje o każdej petycji ze wskazaniem działań i jeśli zakończeniem prac, to oczywiście z informacją, jak te prace zostały sfinalizowane.

Chciałabym też przestawić taką ogólną statystykę pracy komisji za 2021 r. Otóż marszałek do prac Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w 2020 r. skierował 93 petycje. Były to 73 petycje indywidualne, 19 zbiorowych oraz 1 petycja wielokrotna. Jednocześnie chcę powiedzieć, że w pracach komisji łącznie znajdowało się 188 petycji. Tutaj okres pandemii spowodował dużą aktywność obywatelską również na gruncie petycyjnym. I z tego też względu kontynuowanych z roku 2020 było 88 petycji. Nieliczne petycje, bo 2, były kontynuowane jeszcze z IX kadencji jako właśnie te petycje kontynuowane, i 3 petycje z 2019 r. jako już z początku tej kadencji.

Prace komisji prowadzone były na 18 posiedzeniach, na których komisja rozpatrywała od kilku do kilkunastu petycji. I na bazie właśnie petycji przygotowane zostały 4 projekty ustaw. Tylko tak ogólnie wymienię, że to jest projekt ustawy o zmianie kodeksu postępowania cywilnego, projekt kodeksu o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, zmiana kodeksu wyborczego oraz zmiana kodeksu karnego wykonawczego.

Tutaj, tak jak wspomniałam, dokument ten będzie przygotowany w oparciu o takie 3 rozdziały poprzedzone wstępem oraz podsumowaniem. I tak jak co roku, jest prośba do państwa. Postaram się ten dokument przygotować z wyprzedzeniem na kolejne posiedzenie, żeby państwu go doręczyć. Ale też będę prosić państwa, że jeżeli są po stronie państwa jakieś uwagi, przemyślenia, takie, które możemy zamieścić w podsumowaniu, to będzie to dobry moment, żeby właśnie ewentualnie coś zgłosić, tradycyjnie za pośrednictwem

sekretariatu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby na tym etapie zabrać głos?

Jeżeli nie, to rozumiem, że w formie dokumentu dostaniemy to na następne posiedzenie. Będziemy mogli się z tym zapoznać i wtedy ewentualnie będziemy mogli porozmawiać o tej części działalności naszej komisji.

(Senator Robert Mamątow: Ja przepraszam...)
Bardzo proszę. Pan senator Mamątow.

**SENATOR
ROBERT MAMĄTOW**

Mam tylko jedno pytanie. Pani, przedstawiając złożenia projektu tego sprawozdania, stwierdziła, że marszałek Senatu w 2020 r. skierował dziewięćdziesiąt czy siedemdziesiąt ileś petycji. Dlaczego w 2020 r. a nie w 2021 r.?

**WICEDYREKTOR BIURA ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
DANUTA ANTOSZKIEWICZ**

W 2021 r. Natomiast wspomniałam, że komisja pracowała również...

(Senator Robert Mamątow: To wiem. Z tym się zgadzam. Dobrze, nie ma znaczenia. Tak pani mówi...)

W 2021 r. marszałek skierował 93 petycje.

(Senator Robert Mamątow: Rozumiem.)

A pozostałe już były kontynuowane z poprzednich lat, a także z poprzedniej kadencji.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękujemy bardzo.

Jeżeli nie ma więcej głosów, zamykam posiedzenie komisji.

Dziękuję bardzo.

Do zobaczenia na sali plenarnej.

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy